

ESTATUTU D'AUTONOMÍA DEL PRINCIPÁU D'ASTURIES

Aprebáu por Llei Orgánica 7/1981, de 30 d'avientu (BOE núm 9, de 11 de xineru de 1982).

Foi modificáu poles Lleis Orgániques:

- 3/1991, de 13 de marzu (BOE núm. 63, de 14 de marzu de 1991, correc. errores BOE núm. 65, de 16 de marzu de 1991),
- 1/1994, de 24 de marzu (BOE núm. 72, de 25 de marzu de 1994; correc. errores BOE núm. 57, de 8 de marzu de 1995) y
- 1/1999, de 5 de xineru (BOE núm 7 de 8 de xineru de 1999), esta última en vigor dende'l 9 de xineru de 1999, asumió toles reformes anteriores nun siendo la qu'afeuta al artículu 18.1 y 2 que la so redacción remanez de la de 1994.

La reforma de 1999 afeutó: al títulu del Estatutu, al nome "Títulu preliminar", a los artículos 1.2, 2, 4, 10.1, 11, 12, 13, 14, 15.3, 16, 17, 18.3, 19.2, 20, 23.2, 24.5, 7, 10 y 12, 24.bis, 26, 26.4, 27.1, 28.1, 31, 32.4, 33.1, 2, 3 y 4.bis, 34.3, 35.bis, Títulu II.bis, 35 ter, 35 quater, 36, 38, 40, 41.1, 44.10.bis, 47.5, 50, 51.bis, 53, 54, 55, 56.bis, disp. tran. primera, segunda, tercera, apartaos 1 y 7 disp. tra. cuarta, disp. tran. sexta, séptima, octava, novena.

La incorporación de les modificaciones pa obtener un solu testu del Estatutu nun tien valor oficial.

La Xunta Xeneral, primero, y les Cortes Xenerales, depués, nun aprobaron un testu coles modificaciones incorporaes, sinón únicamente les modificaciones que, en bona técnica llexislativa, tuvieron que ser refundíes nun testu namás.

TÍTULU PRELIMINAR

ARTÍCULU 1

1. Asturias constitúise en Comunidá Autónoma, d'aluerdu cola Constitución y con esti Estatutu, que ye la so norma institucional básica.
2. La Comunidá Autónoma, comunidá histórica constituyida nel exerciciu del derechu al autogobiernu amparáu pola Constitución, denómase Principáu d'Asturies.

ARTÍCULU 2

El territoriu del Principáu d'Asturies ye'l de los conceyos comprendíos dentro de les llendes actuales de la provincia d'Asturies, que pa camudales ha tase a lo dispuesto nel artículu 56 d'esti Estatutu.

ARTÍCULU 3

1. La bandera del Principáu d'Asturies ye la tradicional cola Cruz de la Victoria en mariello sobre fondu azul.
2. El Principáu d'Asturies tien escudu propiu y ha establecer el so himnu por Llei del Principáu.

ARTÍCULU 4

1. El bable ha gociar de protección. Ha promovese'l so usu, el so espardimientu nos medios de comunicación y la so enseñanza, respetando en tou casu, les variantes locales y la voluntariedá del so deprendimientu.
2. Una Llei del Principáu ha regular la protección, usu y promoción del bable.

ARTÍCULU 5

La sede de les instituciones del Principáu d'Asturies ye la ciudá d'Uviéu, ensin perjuiciu de que por Llei del Principáu s'estableza dalgún de los sos organismos, servicios o dependencias n'otru llugar del territoriu.

ARTÍCULU 6

1. El Principáu d'Asturies organízase territorialmente en municipios, que van recibir la denominación tradicional de Conceyos, y en Comarques.

2. Reconozse la personalidá xurídica a la Parroquia Rural como forma tradicional de convivencia y asentamientu de la población asturiano.
3. Van poder facese Árees Metropolitanas.

ARTÍCULU 7

1. A los efectos d'esti Estatutu tienen la condición política d'asturianos los ciudadanos españoles que, d'aluerdu coles lleis xenerales del Estáu, tengan vecindá alministrativa en cualquiera de los Conceyos d'Asturies.
2. Como asturianos, tienen los derechos políticos definíos nesti Estatutu los ciudadanos españoles residentes nel estranxeru que tuvieren la última vecindá alministrativa n'Asturies, y acreiten esta condición nel correspondiente Consuláu d'España. Van tener tamién estos derechos, si asina lo soliciten, los sos descendientes inscritos como españoles na forma que determine la Llei del Estáu.

ARTÍCULU 8

Les comunidaes asturianas asitiaes fuera d'Asturies van poder solicitar, como tales, la reconocencia de la so asturianía, entendida como'l derechu a colaborar y compartir la vida social y cultural d'Asturies. Una Llei del Principáu d'Asturies ha regular, ensin perjuiciu de les competencies del Estáu, l'algame y conteníu d'esta reconocencia, qu'en nengún casu ha implicar la concesión de derechos políticos.

El Principáu d'Asturies va poder solicitar del Estáu que, pa facilitar lo dispuesto enantes, faiga los Trataos o Convenios Internacionales precisos colos Estaos onde haya eses comunidaes.

ARTÍCULU 9

1. Los derechos y deberes fundamentales de los asturianos son los establecíos na Constitución.
2. Les instituciones de la Comunidá Autónoma d'Asturies, dientro del marcu de les sos competencies, han velar sobre manera por:
 - a) Garantizar el bon exerciciu de los derechos y deberes fundamentales de tolos que vivan nel territoriu del Principáu.
 - b) Promover una política que mire pol ameyoramientu de les condiciones de vida y trabayu.
 - c) Tomar aquelles midíes que miren de fomentar l'aumentu del emplegu y la estabilidá económica.

- d) Facer los posibles porque se tomen midíes dirixíes a promover les condiciones y a quitar los estorbos pa que la llibertá y la igualdá del individuu y de los grupos onde s'inxer, seyan efectives y reales.
- e) Facilitar la participación de tolos ciudadanos na vida política, económica, cultural y social d'Asturies.

TÍTULO I

DE LES COMPETENCIES DEL PRINCIPÁU D'ASTURIES

ARTÍCULU 10

1. El Principáu d'Asturies tien la competencia esclusiva nes materies qu'equí se señalen:
 - 1- Organización, réxime y funcionamientu de les sos instituciones d'autogobiernu.
 - 2- Alteriadura de los términos y nomes de los conceyos comprendíos nel so territoriu, amás de la creación d'organizaciones d'ámbitu inferior y superior a los mesmos, nos términos establecíos nel artículu 6 del Estatutu.
 - 3- Ordenación del territoriu y del llitoral, urbanismu y vivienda.
 - 4- Obres públiques que nun tengan calificación llegal d'interés xeneral del Estáu nin afeuten a otra Comunidá Autónoma.
 - 5- Los ferrocarriles, les carreteres y caminos que tengan tol so recorriú nel territoriu de la Comunidá Autónoma, y nos mesmos términos el tresporte terrestre, fluvial, per cable o tubería.
 - 6- El tresporte marítimu namás ente puertos o puntos de la Comunidá Autónoma ensin conexón con puertos o puntos d'otros ámbitos territoriales.
 - 7- Centros de contratación y terminales de carga en materia de tresportes.
 - 8- Establecimientu de bolses de valores y establecimientu y regulación de centros de contratación de mercancíes, acordies cola llexislación mercantil.
 - 9- Puertos d'abellugu, puertos, aeropuertos y helipuertos que nun seyan d'interés xeneral del Estáu.
 - 10- Agricultura, ganadería y industria agroalimentaria, d'alcuertu cola ordenación xeneral de la economía.

- 11-Tratamientu especial de les zones de monte.
- 12-Proyectos, construcción y explotación de los aprovechamientos hidráulicos incluyíos los hidroeléctricos, canales, riegos d'interés pa la Rexón. Agua mineral y termal. Agua soterraño cuando vaiga dafechu pel ámbitu territorial de la Comunidá Autónoma.
Ordenación y concesión de recursos y aprovechamientos hidráulicos cuando l'agua vaiga dafechu pel ámbitu territorial de la Comunidá Autónoma.
- 13-Pesca n'agües interiores, de ríos y llagos, marisquéu, acuicultura, alguicultura, amás del desarrollu de cualquier otra forma de cultivu industrial. Caza. Protección d'ecosistemas onde se faigan eses actividaes.
- 14-Comerciu interior, ensin perxuiciu de la política xeneral de precios, de la circulación llibre de bienes nel territoriu del Estáu y de la llexislación sobre defensa de la competencia. Ferias y mercaos interiores. Denomación d'orixe, en collaboración col Estáu.
- 15-Planificación de l'actividá económica y fomentu del desarrollu económicu de la Comunidá Autónoma dientro de los oxetivos marcaos pola política económica xeneral. Creación y xestión d'un sector públicu de la Comunidá Autónoma.
- 16-Artesanía.
- 17-Museos, archivos, biblioteques, hemeroteques, servicios de Belles Artes y demás centros de depósitu cultural o colecciones de calter asemeyáu y conservatorios de música d'interés del Principáu d'Asturies, que nun seyan de titularidá estatal.
- 18-Patrimoniu cultural, históricu, arqueolóxicu, incluyida l'arqueoloxía industrial, monumental, arquitectónicu, científicu y artísticu d'interés pal Principáu d'Asturies.
- 19-Investigación, ensin perxuiciu de lo dispuesto nel artículo 149.1.15a de la Constitución. Academies con domiciliu social nel Principáu d'Asturies.
- 20-Cultura, con especial atención a la promoción de les sos manifestaciones autóctones y a la enseñanza de la cultura asturiana, too ello ensin perxuiciu de lo dispuesto nel artículo 149.2 de la Constitución.
- 21-Fomentu y protección del bable nes sos diverses variantes que, como modalidaes llingüístiques, s'usen nel territoriu del Principáu d'Asturies.
- 22-Turismu.
- 23-Deporte y ociu.
- 24-Asistencia y bienestar social. Desarrollu comunitariu. Actuaciones de reinxertamientu social.

- 25-Protección y tutela de menores, ensin perjuiciu de lo dispuesto nel artículu 149.1.6a y 8a de la Constitución.
 - 26-Casinos, xuegos y apuestas sacantes les apuestas mutues deportivo-benéfiques.
 - 27-Cooperatives y entidaes asimilables, mutues non integraes nel sistema de Seguridá Social, ensin perjuiciu de lo dispuesto nel artículu 149.1.6a de la Constitución.
 - 28-Espectáculos públicos.
 - 29-Estadístiques pa los fines de la Comunidá Autónoma, en coordinación cola xeneral del Estáu y coles demás Comunidaes Autónomes.
 - 30-Fundaciones que faigan principalmente les sos actividaes nel Principáu d'Asturies.
 - 31-Industria, ensin perjuiciu de lo que determinen les disposiciones del Estáu nel exerciciu de les sos competencies por razones de seguranza, sanitaries o d'interés militar y les rellacionaes coles industries que tean suxetes a la llexislación de mines, hidrocarburos y enerxía nuclear. L'exerciciu de la competencia ha facese d'aluerdu coles bases y la ordenación de l'actividá económica xeneral y la política monetaria del Estáu, nos términos de lo dispuesto nos artículos 38, 131 y 149.1.11ª y 13ª de la Constitución.
 - 32-Instalaciones de producción, distribución y tresporte de cualquier enerxía o fluyú enerxético, cuando'l so tresporte nun salga d'Asturies o'l so aprovechamientu nun afeute a otra Comunidá Autónoma. Too ello ensin perjuiciu de lo establecíu nos números 22 y 25 del apartáu 1 del artículu 149 de la Constitución.
 - 33-Procedimientu alministrativu deriváu de les especialidaes del derechu sustantivu y de la organización propia de la Comunidá Autónoma.
 - 34-Publicidá, ensin perjuiciu de les normes dictaes pol Estáu pa sectores y medios específicos, d'acordies col artículu 149.1.1ª, 6ª y 8ª de la Constitución.
 - 35-Serviciu meteorolóxicu de la Comunidá Autónoma.
 - 36-Caxes d'Aforros y instituciones de creitu corporativu públicu y territorial, nel marcu de la ordenación xeneral de la economía y d'aluerdu coles disposiciones que, usando les sos facultaes, dicte l'Estáu.
2. Nel exerciciu d'estes competencies, ha corresponder al Principáu d'Asturies la potestá llexislativa, la potestá reglamentaria y la función executiva, que tien qu'exercer respetando, en tou casu, lo dispuesto na Constitución.

ARTÍCULO 11

Nel marcu de la llexislación básica del Estáu y, nel so casu, nos términos que la mesma estableza, correspuende al Principáu d'Asturies el desarrollu llexislativu y la execución d'estes materies:

- 1- Montes, aprovechamientu y servicios forestales, víes pecuaries, pastos y espacios naturales protexíos.
- 2- Sanidá y hixene.
- 3- Coordinación hospitalaria en xeneral, incluyida la de la Seguridá Social.
- 4- Ordenación farmacéutica.
- 5- Protección del mediu ambiente, incluyíos los vertíos industriales y contaminantes en ríos, llagos y agües interiores y normes adicionales de protección del mediu ambiente.
- 6- Réxime mineru y enerxéticu.
- 7- Ordenación del sector pesqueru.
- 8- Defensa del consumidor y del usuariu, d'aluerdu coles bases y la ordenación de l'actividá económica xeneral y la política monetaria del Estáu, les bases y la coordinación xeneral de la sanidá, nos términos de lo dispuestu nos artículos 38, 131 y nos números 11, 13 y 16 del apartáu 1 del artículo 149 de la Constitución.
- 9- Corporaciones de Derechu públicu representatives d'intereses económicos y profesionales. Exerciciu de les profesiones titulaes.
- 10-Réxime local.
- 11-Sistema de consultes populares nel ámbitu del Principáu d'Asturies, d'acordies colo que disponga la Llei a la que se refier l'artículo 92.3 de la Constitución y demás lleis del Estáu, correspondiendo a ésti l'autorización de la so convocatoria.

ARTÍCULO 12

Correspuende al Principáu d'Asturies la execución de la llexislación del Estáu, nos términos que na mesma s'estableza, sobre estes materies:

- 1- Execución, dientro del so ámbitu territorial, de los trataos internacionales no qu'afeuten a les materies propies de les competencias del Principáu d'Asturies.
- 2- Asociaciones.
- 3- Feries internacionales.

- 4- Xestión de les prestaciones y servicios sociales del sistema de Seguridá Social. INSERSO. La determinación de les prestaciones del sistema, los requisitos pa establecer les condiciones del beneficiariu y la financiación han efectuase d'aluerdu coles normes afitaes pol Estáu nel exerciciu de les sos competencies d'acordies colo dispuesto nel númberu 17 del apartáu 1 del artículu 149 de la Constitución.
- 5- Museos, archivos, biblioteques, hemeroteques y colecciones de calter asemeyáu de titularidá estatal de xestión non acutada pola Alministración del Estáu. Los términos de la xestión tienen que s'afitar pente medies de convenios.
- 6- Peses y midíes. Contraste de metales.
- 7- Planes establecíos pol Estáu pa la implantación o reestructuración de sectores económicos.
- 8- Productos farmacéuticos.
- 9- Propiedá intelectual y industrial.
- 10-Llaboral. Acordies col númberu 7 del apartáu 1 del artículu 149 de la Constitución, correspuénde-y al Estáu la competencia sobre llexislación llaboral y l'alta inspeición. Queden acutaes pal Estáu toles competencies en materia de migraciones interiores y esterores, fondos d'ámbitu nacional y d'emplegu ensin perjuiciu de lo qu'establezan les normes del Estáu sobre estes materies.
- 11-Protección civil. Salvamentu marítimu.
- 12-Puertos, aeropuertos y helipuertos d'interés xeneral cuando l'Estáu nun acute la so xestión direuta.
- 13-Xestión de l'asistencia sanitaria de la Seguridá Social, d'aluerdu colo previsto nel númberu 17 del apartáu 1 del artículu 149 de la Constitución, acutando l'Estáu l'alta inspeición pal cumplimientu de la función a la que se refier esti preceptu.
- 14-Creitos, banca y seguros, d'aluerdu coles previsiones de les regles 6, 11 y 13 del apartáu 1 del artículu 149 de la Constitución.
- 15-Tresporte de mercancíes y viaxeros que tengan el so orixe y destín nel territoriu del Principáu d'Asturies, ensin perjuiciu de la execución direuta qu'acute l'Estáu.

ARTÍCULU 13

Acordies coles lleis del Estáu, el Conseyu de Gobiernu ha nomar a los notarios y rexistradores de la propiedá y mercantiles, amás d'a los corredores de comerci, y ha participar na fixación de les demarcaciones correspondientes.

ARTÍCULU 14

1. La Xunta Xeneral del Principáu d'Asturies pue exercer la iniciativa llexislativa prevista nel artículu 87.2 de la Constitución pa l'aprobación pol Estáu de les lleis previstes nel artículu 150.1 y 2 de la Constitución.
2. En cualquier casu, el Principáu d'Asturies pue asumir les demás competencies que la llexislación del Estáu acute pa les Comunidaes Autónomes.

ARTÍCULU 15

1. Toles competencies mentaes nos artículos anteriores y nos demás del presente Estatutu han entendese referíes al territoriu del Principáu d'Asturies.
2. Nel exerciciu de les sos competencies, el Principáu d'Asturies va tener les potestaes y privilexos propios de l'Alministración del Estáu, ente les que se comprenden:
 - a) La presunción de llexitimidá y la executoriedá de los sos actos, amás de los poderes de la execución forzosa y revisión en vía alministrativa.
 - b) La potestá d'espropiación, incluyida la declaración d'ocupación urxente de los bienes afeutaos, y l'exerciciu de les competencies restantes de la llexislación espropiatoria atribuyíes a l'Alministración del Estáu cuando se trate de materies competencia de la Comunidá Autónoma.
 - c) La potestá de sanción dientro de les llendes qu'estableza l'ordenamientu xurídicu.
 - d) La facultá d'utilización del procedimientu d'apremiu.
 - e) La inembargabilidá de los sos bienes y derechos, amás de los derechos de prelación, preferencia y demás, reconocíos a la Facienda pública pal cobru de los sos creitos, ensin perjuiciu de los que correspuendan nesta materia a la Facienda del Estáu y n'igualdá de derechos coles demás Comunidaes Autónomes.
 - f) La exención de toa obligación de garantía o caución énte cualquier organismu alministrativu o Tribunal xurisdiccional.

Nun s'han almitir interdictos contra les actuaciones del Principáu en materia de les sos competencies, realizaes d'alcuertu col procedimientu llegal.

3. Nel exerciciu de la competencia prevista nel artículu 10.1.1 del presente estatutu y d'alguerdu cola llexislación del Estáu, correspuende a la Comunità Autónoma, ente otres materies, l'establecimientu del réxime estatutariu de los sos funcionarios, el réxime xurídico-alministrativu deriváu de les competencies asumíes, la regulación de los bienes de dominiu públicu y patrimoniales con titularidá correspondiente a la Comunità Autónoma, amás de les servidumes públiques en materia de la so competencia y la regulación de los contratos y concesiones alministratives nel ámbitu del Principáu d'Asturies.

ARTÍCULU 16

El Principáu d'Asturies ha impulsar la conservación y compilación del derechu consuetudinariu asturianu.

ARTÍCULU 17

1. En materia de medios audiovisuales de comunicación social del Estáu, el Principáu d'Asturies ha exercer toles potestaes y competencies que-y correspuenden, nos términos y casos establecíos na llexislación básica del Estáu.
2. De la mesma manera correspuénde-y, nel marcu de les normes básiques del Estáu, el desarrollu llexislativu y la execución del réxime de prensa y, en xeneral, de tolos medios de comunicación social.
3. Nos términos establecíos nos párrafos anteriores d'esti artículu, la Comunità Autónoma va poder regular, crear y caltener la so propia televisión, radio y prensa y, en xeneral, tolos medios de comunicación social pal cumplimentu de los sos fines.

ARTÍCULU 18

1. Correspuénde-y a la Comunità Autónoma la competencia de desarrollu llexislativu y execución de la enseñanza en tola so estensión, niveles y graos, modalidaes y especialidá, según lo dispuestu nel artículu 27 de la Constitución y lleis orgániques que, d'acordies col apartáu 1 del artículu 81 de la mesma, lu desarrollen, y ensin perjuiciu de les facultaes qu'atribúi al Estáu'l númberu 30 del apartáu 1 del artículu 149 de l'alta inspeición pal so cumplimentu y garantía.
2. Pa garantizar una prestación homoxénea y eficaz del serviciu públicu de la educación que dexa correxir les desigualdaes o desequilibrios que puedan darse, la Comunità Autónoma ha facilitar a l'Alministración del Estáu la información qu'ésta pida sobre'l funcionamientu del sistema educativu nos sos aspectos cualitativos y cuantitativos y ha collaborar cola Alministración del Estáu nes actuaciones de siguimientu y evaluación del sistema educativu nacional.

3. Nel exerciciu d'estes competencies, la Comunità Autónoma ha fomentar la investigación, sobre manera la que cinca materies o aspectos peculiares del Principáu d'Asturies, y la creación de centros universitarios na Comunità Autónoma.

ARTÍCULU 19

1. Nos términos y número qu'estableza la llexislación xeneral del Estáu, el Principáu d'Asturies ha proponer les persones que tengan que formar parte de los órganos d'alministración d'aquelles empreses públiques de titularidá estatal asitiaes n'Asturies qu'esa llexislación determine.
2. El Principáu d'Asturies ha poder elaborar y remiti-y al Gobiernu cualquier informe, estudiu y propuesta sobre la xestión d'esas empreses o sobre la so incidencia na socioeconomía de la Comunità Autónoma. Estos informes, estudios o propuestas tienen que dar como resultáu la resolución motivada del Gobiernu o de los organismos o Entidades titulares de la participación de les Empreses.

ARTÍCULU 20

1. Correspuende-y a la Comunità Autónoma del Principáu d'Asturies la vixilancia y protección de los edificios ya instalaciones de la propia Comunità y la coordinación de les policíaes locales asturianas, ensin perjuiciu de la so dependencia de les autoridaes municipales.
2. Pal exerciciu de la competencia prevista nel apartáu anterior, la Comunità Autónoma va poder acordar col Estáu l'adscripción d'unidaes del Cuerpu Nacional de Policía nos términos y pal exerciciu de les funciones previstes na Llei Orgánica referida nel artículo 149.1.29ª de la Constitución.

ARTÍCULU 21

1. El Principáu d'Asturies va poder facer convenios con otres Comunidaes Autónomes pa xestionar y dar servicios propios de la competencia esclusiva d'elles. La celebración d'esos convenios, enantes de la so entrada en vigor, hai que la comunicar a les Cortes Xenerales. Si les Cortes Xenerales, o dalguna de les Cámares, punxeren reparos nel plazu de trenta díes de magar se reciba la comunicación, el conveniu tien que seguir el trámite previstu nel párrafu siguiente. Si desque pase esi plazu nun se punxeren reparos al conveniu, entraría en vigor.
2. La Comunità Autónoma va poder establecer tamién alcuerdos de cooperación con otres Comunidaes Autónomes, n'autorizándolo les Cortes Xenerales.

TÍTULU II

DE LOS ÓRGANOS INSTITUCIONALES DEL PRINCIPÁU D'ASTURIES

ARTÍCULU 22

Los órganos institucionales del Principáu d'Asturies son la Xunta Xeneral, el Conseyu de Gobiernu y el Presidente.

CAPÍTULO I

DE LA XUNTA XENERAL DEL PRINCIPÁU D'ASTURIES

ARTÍCULU 23

1. La Xunta Xeneral del Principáu d'Asturies representa al pueblu asturianu, exerce la potestá llexislativa, aprueba los presupuestos, orienta y controla l'aición del Conseyu de Gobiernu y exerce'l restu de competencies que-y da la Constitución, esti Estatutu y demás normes del ordenamientu xurídicu.
2. La Xunta Xeneral ye inviolable.

ARTÍCULU 24

Tien competencia tamién la Xunta Xeneral pa:

- 1- Escoyer d'ente los sos miembros al Presidente del Principáu d'Asturies.
- 2- Desiguar los senadores a los que se refier l'artículo 69.5 de la Constitución, acordies colo qu'estableza una Llei de la Xunta, qu'ha asegurar, en tou casu, una bona representación proporcional.
- 3- Exercitar la iniciativa llexislativa acordies colo dispuesto na Constitución.
- 4- Fixar les previsiones de mena política, social y económica que, d'aluerdu col artículo 131.2 de la Constitución, tenga que-y suministrar el Principáu d'Asturies al Gobiernu pa iguar los proyectos de planificación.

- 5- Exercer les competencies atribuyíes pol artículu 10.1.2 al Principáu d'Asturies no que se refier al camudamientu de los términos y nomes de los conceyos, amás de les facultaes en rrellación cola creación d'organizaciones territoriales nos términos establecíos nesí artículu.
- 6- Regular la delegación de competencies alministratives del Principáu nún o en dellos conceyos o nes organizaciones territoriales de les que se fala nel artículu 6.
- 7- Autorizar al Conseyu de Gobiernu a dar el consentimientu pa obligase nos convenios y alcuerdos del Principáu d'Asturies con otres Comunidaes Autónomes, amás de supervisar la so execución. El Conseyu de Gobiernu ha dar cuenta a la Xunta Xeneral del restu de los convenios y alcuerdos qu'obliguen al Principáu.
- 8- Poner tributos. Autorizar el recursu al creitu.
- 9- Aprobar el programa del Conseyu de Gobiernu y esixir la so responsabilidá política na forma que determine una Llei de la Xunta.
- 10-Esaminar y aprobar la Cuenta Xeneral del Principáu, ensin perxuiciu de lo dispuesto nos artículos 35 ter y 55 d'esti Estatutu.
- 11-Interponer recursos d'inconstitucionalidá y personase énte'l Tribunal Constitucional nos supuestos y términos previstos na Constitución y na Llei Orgánica del Tribunal Constitucional.
- 12-Recibir la información que-y tien que remitir el Conseyu de Gobiernu sobre trataos y convenios internacionales en cuantes se refieran a materies d'abondu interés pal Principáu d'Asturies, dando'l so paecer sobre los mesmos.

ARTÍCULU 24. BIS

1. La Xunta Xeneral va poder delegar nel Conseyu de Gobiernu la potestá de dictar normes con rangu de llei.
2. Les disposiciones del Conseyu de Gobiernu que contengan llexislación delegada han recibir el títulu de Decretos Llexislativos.
3. Nun ha poder delegase l'aprobación de la Llei de Presupuestos nin la de normes con rangu de llei pa les qu'esti Estatutu, les lleis o'l Reglamentu de la Xunta Xeneral precisen mayoríes cualificaes.
4. La delegación llexislativa tien que se dar al Conseyu de Gobiernu de manera espresa pa materia concreta y con fixación del plazu pal so exerciciu. La delegación escósase pol usu que d'ella faiga'l Conseyu de Gobiernu pente medios de publicación de la norma correspondiente. Nun s'ha poder entender concedida de manera implícita o per tiempu indetermináu. Tampoco nun se pue subdelegar a autoridaes distintes del propiu Conseyu de Gobiernu.

5. La delegación llexislativa hai que la dar pente medies d'una llei de bases cuando'l so oxetu seya la formación de testos articulaos o pente medies d'una llei ordinaria cuando se trate de refundir dellos testos llegalés nún solu.
6. Les lleis de bases tienen qu'estremar con procuru l'oxetu y algame de la delegación llexislativa y los principios y criterios que se tienen que seguir nel so exerciciu. Les lleis de bases nun van poder en nengún casu autorizar el so propiu camudamientu nin facultar pa dictar normes con calter retroactivu.
7. L'autorización pa refundir testos llegalés tien que determinar l'ámbitu normativu a que se refier el conteníu de la delegación, especificando si ye namás la formulación d'un testu únicu o si s'inclúi la de regularizar, aclariar y harmonizar los testos llegalés que tienen que ser refundíos.
8. Cuando una proposición de llei o una enmienda fuere contraria a la delegación llexislativa en vigor, el Conseyu de Gobiernu ta facultáu pa oponese a la so tramitación. Nesti supuestu, ha poder presentase una proposición de llei pa la derogación dafechu o en parte de la llei de delegación.
9. Ensin perjuiciu del control xurisdiccional, el Reglamentu de la Xunta Xeneral y les lleis de delegación van poder establecer fórmules adicionales de control.

ARTÍCULU 25

1. La Xunta Xeneral escuéyese per cuatro años pente medies de sufraxu universal, llibre, igual, direutu y secretu, con aplicación d'un sistema de representación proporcional.
2. Por llei del Principáu, que pa la so aprobación y reforma requier el votu de la mayoría absoluta de la Xunta Xeneral, ha afitase'l númberu de miembros, ente trenta y cinco y cuarenta y cinco, les sos causes d'inelixibilidad y incompatibilidad y les demás circunstancies del procedimientu electoral.
3. El Presidente del Principáu, en tratándolo'l Conseyu de Gobiernu y baxo la so esclusiva responsabilidá, ha poder acordar la disolución de la Cámara, primero del acabu natural de la Llexislatura.

La disolución ha acordase por Decretu, nel que, al empar, hai que convocar eleiciones, conteniéndose nel mesmu tolos requisitos qu'esixa la llexislación electoral aplicable.

El Presidente nun ha poder acordar la disolución de la Cámara nel primer periodu de sesiones de la Llexislatura, cuando reste menos d'un añu p'acabar, nin cuando s'alcuentre en tramitación una moción de censura. Tampoco nun va poder acordar la disolución enantes de que trescurra'l plazu d'un añu dende la última disolución por esti procedimientu.

En nengún supuestu ha poder el Presidente disolver la Cámara cuando s'alcuentre convocáu un procesu electoral estatal.

En tou casu, la nueva Cámara que resulte de la convocatoria electoral ha tener un mandatu limitáu pol términu natural de la Llexislatura orixinaria.

4. Les elecciones tien que les convocar el Presidente del Principáu, nos términos previstos na Llei de Réxime Electoral Xeneral, de manera que se celebren el cuartu domingu de mayu de cada cuatro años, ensin perxiciu de lo que dispongan les Cortes Xenerales, col envís namás de coordinar el calendariu de les diverses consultes electorales.
5. La Xunta Xeneral electa tien que la convocar el Presidente del Principáu cesante, dientro de los quince díes siguientes a la celebración de les elecciones.

ARTÍCULU 26

Los miembros de la Xunta Xeneral del Principáu:

1. Nun tán vinculaos por mandatu imperativu.
2. Van gociar, inda dempués de cesar nel so mandatu, d'inviolabilidad poles opiniones manifestaes n'actos parlamentarios y polos votos emitíos nel exerciciu del so cargu. Nel so mandatu nun van poder ser deteníos nin reteníos polos actos delictivos cometíos nel territoriu d'Asturies, sinón en casu de flagrante delitu, correspondiendo decidir en tou casu sobre la so inculpación, prisión, procesamientu y xuiciu al Tribunal de Xusticia de la Comunidá Autónoma. Fuera d'esti territoriu la responsabilidá penal ha ser esixible, nos mesmos términos, énte la Sala de lo Penal del Tribunal Supremu.
3. Tienen derechu a formular preguntes, interpelaciones y mociones nos términos nos que'l Reglamentu determine. Tamién-yos asiste'l derechu a llograr de les autoridaes de la Comunidá Autónoma la información precisa pal desarrollu de les sos funciones.
4. Pol exerciciu del so cargu representativu, los Diputaos de la Xunta Xeneral van percibir retribuciones. Les modalidaes de les asignaciones van ser afitaes d'alcuertu colu que prevea'l Reglamentu de la Cámara.

ARTÍCULU 27

1. La Xunta Xeneral ha aconceyase anualmente en dos periodos de sesiones, comprendíos ente setiembre y avientu'l primeru, y ente febreru y xunu'l segundu.
2. A pidimientu del Conseyu de Gobiernu, de la Diputación Permanente o de la cuarta parte de los miembros de la Xunta, ésta va poder aconceyase en sesión extraordinaria, que tien que se clausurar al acabase l'orde del día determináu pal que foi convocada.

3. Les sesiones plenaries de la Xunta son públiques, nun siendo nos casos previstos nel Reglamentu.
4. Pal discutir y tomar alcuerdos, la Xunta tien que tar aconceyada regularmente y con asistencia de la mayoría de los sos miembros. Los alcuerdos algámense por mayoría de los presentes si l'Estatutu, les Lleis o'l Reglamentu nun esixen otres mayoríes más cualificaes.
5. El votu ye personal y non delegable.

ARTÍCULU 28

1. La Xunta Xeneral aprueba'l so Presupuestu y l'estatutu del so personal, y establez el so propiu Reglamentu, que tien que contener, amás, l'estatutu de los sos miembros. L'aprobación del Reglamentu y la so reforma van precisar el votu favorable de la mayoría absoluta.
2. La Xunta, na so primer sesión, elixe'l so Presidente y demás componentes de la Mesa, que nun han poder ser en nengún casu miembros del Conseyu de gobiernu nin Presidente del mesmu.

ARTÍCULU 29

1. La Xunta Xeneral del Principáu funciona en Plenu y en Comisiones.
2. Les Comisiones son permanentes y, nel so casu, especiales o d'investigación.
3. Mientres la Xunta Xeneral del Principáu nun tea aconceyada o cuando acabare'l so mandatu, va haber una Diputación Permanente y el so procedimientu d'elección, composición y funciones va regulalu'l Reglamentu.

ARTÍCULU 30

Los componentes de la Xunta constitúinse en Grupos, con unes condiciones de formación, organización y funciones qu'ha afitar el Reglamentu. Tolos miembros de la Cámara tienen que tar adscritos a un Grupu y ha garantizase la presencia de caún d'éstos nes Comisiones y Diputación Permanente en proporción a la so importancia numérica.

ARTÍCULU 31

1. La iniciativa pal exerciciu de la potestá llexislativa reconocida nel artículo 23 d'esti Estatutu correspuénde-yos a los miembros de la Xunta Xeneral y al Conseyu de gobiernu. Por llei del Principáu ha regulase la iniciativa de los conceyos y la iniciativa popular pa les materies que seyan competencia esclusiva de la Comunidá Autónoma.

2. Les lleis aprobaes pola Xunta Xeneral van promulgase, en nome del Rei, pol Presidente del Principáu, qu'ha disponer la so publicación nel Boletín Oficial del Principáu d'Asturies, nel plazu de quince díes de magar s'aprueben, y nel Boletín Oficial del Estáu. Los Reglamentos van ser publicaos por orde del Presidente del Principáu, dientro del mesmu plazu, nel Boletín Oficial del Principáu d'Asturies.

CAPÍTULU II

DEL PRESIDENTE DEL PRINCIPÁU D'ASTURIES

ARTÍCULU 32

1. El presidente del Principáu d'Asturies ha ser escoyíu pola Xunta Xeneral d'ente los sos miembros y nomáu pol Rei.

La elección ha facese por mayoría absoluta de los miembros de la Xunta en primer convocatoria, y por mayoría simple nes posteriores, teniendo que mediar ente cada convocatoria, polo menos, cuarenta y ocho hores.

Si desque pase'l plazu de dos meses de magar se constituya la Xunta nun s'escoyera nengún candidatu, la Xunta Xeneral electa quedaría disuelta y convocaríense otre elecciones. El mandatu de la nueva Xunta ha durar, en tou casu, hasta la fecha na que tendría qu'acabar el de la primera.

2. El Presidente del Principáu d'Asturies ye'l del Conseyu de Gobiernu, dirixe l'actividá d'esti Conseyu, coordina l'Alministración de la Comunidá Autónoma, designa y separa a los Conseyeros y tien la representación cimera del Principáu y la ordinaria del Estáu n'Asturies.
3. El Presidente del Principáu d'Asturies respunde políticamente énte la Xunta Xeneral.
4. Una llei del Principáu, aprobada pol votu favorable de la mayoría absoluta, ha determinar l'estatutu personal, el procedimientu d'elección y cese y les atribuciones del presidente.

CAPÍTULU III

DEL CONSEYU DE GOBIERNU

ARTÍCULU 33

1. El Conseyu de Governu ye l'órganu colexáu que dirixe la política de la Comunidá Autónoma y al que-y correspuenden les funciones executiva y alministrativa y l'exerciciu de la potestá reglamentaria.
2. Por llei del Principáu, aprobada por mayoría absoluta, han regulase les atribuciones del Conseyu de Governu, amás del estatutu, forma de nomamientu y cese de los sos componentes.
3. Una llei de la Xunta ha regular el réxime de publicaciones de les normes y publicidá de les disposiciones y actos surdíos del Conseyu de Governu y de l'Alministración del Principáu d'Asturies.
4. El Conseyu de Governu ha ser informáu de los convenios y trataos internacionales que puedan afeutar a materies del so interés específicu.

ARTÍCULU 34

1. El Conseyu de Governu respunde políticamente énte la Xunta Xeneral de forma solidaria, ensin perxuiciu de la responsabilidá direuta de caún de los sos miembros pola so xestión.
2. Una llei de la Xunta, aprobada pol votu favorable de la mayoría de los sos miembros, ha regular la responsabilidá establecida nel númberu anterior y, en xeneral, les rellaciones ente esta Xunta y el Conseyu.
3. Desaníciase.

ARTÍCULU 35

1. El Presidente del Conseyu de Governu, en discutiéndolo'l mesmu, puede plantegar énte la Xunta Xeneral la cuestión de confianza sobre'l so programa o sobre una declaración de política xeneral nel marcu de les competencies que se-y atribúin al Principáu nesti Estatutu. La confianza ha entendese concedida cuando vote a favor de la mesma la mayoría simple de los miembros de la Xunta.

2. La Xunta Xeneral puede esixir la responsabilidá política del Conseyu de gobiernu cola adopción por mayoría absoluta de la moción de censura. Ésta tien que la proponer, polo menos, un quince por cientu de los miembros de la Xunta, y tien qu'incluir un candidatu a Presidente del Principáu d'Asturies. La moción de censura nun se va poder votar hasta que pasen cinco díes de magar se presente. Nos primeros díes d'esti plazu van poder presentase mociones alternatives. Si la moción de censura nun fuere aprobada pola Xunta Xeneral, los sos signatarios nun van poder presentar otres mentes nun pase un añu dende aquélla dientro de la mesma llexislatura.
3. Si la Xunta Xeneral niega la so confianza, el Presidente del Principáu tien que presentar la so dimisión énte la mesma, y el presidente de la Xunta ha convocar nel plazu máximu de quince díes la sesión plenaria pa la elección d'otru Presidente del Principáu d'alcuertu col procedimientu del artículu 32.1, ensin qu'en nengún casu suponga la disolución de la Xunta Xeneral.
4. Si la Xunta Xeneral adopta una moción de censura, el Presidente del Principáu ha presentar la so dimisión énte la mesma y el candidatu incluyíu naquella ha entendese investíu de la confianza de la Xunta. El Rei ha de nomalu Presidente del Principáu.
5. El Presidente del Principáu nun ha poder plantegar la cuestión de confianza mentes tea en trámites una moción de censura.
6. El Conseyu de gobiernu cesante ha continuar nes sos funciones hasta la toma de posesión del Conseyu nuevu.

ARTÍCULU 35. BIS

1. La responsabilidá penal del Presidente del Principáu y de los miembros del Conseyu de gobiernu ha ser esixible énte'l Tribunal Superior de Xusticia del Principáu d'Asturies polos actos cometíos nel territoriu del Principáu. Fuera d'ésti, la responsabilidá penal ha ser esixible énte la Sala de lo Penal del Tribunal Supremu.
2. Énte los mesmos Tribunales respetivamente ha ser esixible la responsabilidá civil en qu'estes persones incurrieren de la qu'exercieren los sos cargos.

TÍTULU II. BIS

DE LOS ÓRGANOS AUXILIARES DEL PRINCIPÁU D'ASTURIES

ARTÍCULU 35.TER

1. Créase la Sindicatura de Cuentas del Principáu d'Asturies. Por llei del Principáu ha regulase la so composición y funciones.

2. Va depender direutamente de la Xunta Xeneral del Principáu y ha exercer les sos funciones por delegación d'ella nel esame y comprobación de la Cuenta Xeneral del Principáu.

ARTÍCULU 35. QUATER

Créase'l Conseyu Consultivu del Principáu d'Asturies como órganu cimeru de consulta de la Comunidá Autónoma. Por llei del Principáu han regulase la so composición y competencies.

TÍTULU III

DE L'ALMINISTRACIÓN DE XUSTICIA

ARTÍCULU 36

El Tribunal Superior de Xusticia del Principáu d'Asturies, nel que s'ha integrar l'Audiencia Territorial d'Uviéu actual, ye l'órganu xurisdiccional que ye'l cumal de la organización xudicial nel so ámbitu territorial y delante del que se van escosar les instancies procesales socesives, nos términos del artículo 152 de la Constitución y d'alcuertu con esti Estatutu y la Llei Orgánica del Poder Xudicial.

ARTÍCULU 37

1. La competencia de los órganos xurisdiccionales n'Asturies espárdese:
 - a) Nel orde civil, a toles instituciones y graos, sacantes los recursos de casación y revisión.
 - b) Nel orde penal y social, a toles instancies y graos, sacantes recursos de casación y revisión.
 - c) Nel orde contencioso-alministrativu, a los recursos que se deduzan contra los actos y disposiciones de les Alministraciones públiques, nos términos qu'estableza la Llei Orgánica del Poder Xudicial.
 - d) A les cuestiones de competencia ente órganos xudiciales n'Asturies.
2. Nes materies restantes van poder interponese, cuando proceda, énte'l Tribunal Supremu, el recursu de casación o'l que correspuenda según les lleis del Estáu y, nel so casu, el de revisión. El Tribunal Supremu ha resolver tamién les cuestiones de competencia ente los Tribunales d'Asturies y los del restu d'España.

ARTÍCULU 38

1. El Presidente del Tribunal Superior de Xusticia del Principáu d'Asturies ha nomalu'l Rei a propuesta del Conseyu Xeneral del Poder Xudicial. El Presidente del Principáu d'Asturies ha ordenar la publicación d'esti nomamientu nel Boletín Oficial del Principáu d'Asturies.
2. El nomamientu de los Maxistraos, Xueces y Secretarios del Tribunal Superior de Xusticia d'Asturies ha efectuase na forma prevista na Llei Orgánica del Poder Xudicial.

ARTÍCULU 39

Desde lo pida'l Principáu, l'órganu competente ha convocar los concursos y oposiciones pa cubrir les places vacantes n'Asturies y Maxistraos, Xueces, Secretarios Xudiciales y restante personal al serviciu de l'Alministración de Xusticia, d'aluerdu colu que disponga la Llei Orgánica del Poder Xudicial.

ARTÍCULU 40

Desaníciase.

ARTÍCULU 41

En rellación a l'Alministración de Xusticia, sacantes la militar, correspuénde-y al Principáu:

1. Exercer toles facultaes que la Llei Orgánica del Poder Xudicial-y reconozca o atribuya al Gobiernu del Estáu.
2. Afitar la delimitación de les demarcaciones territoriales de los órganos xurisdiccionales n'Asturies y la llocalización de la so capitalidá.

TÍTULO IV

FACIENDA Y ECONOMÍA

ARTÍCULU 42

El Principáu d'Asturies, dientro de los principios de coordinación coles Faciendes estatal y local y de solidaridá ente tolos españoles, tien autonomía financiera, dominiu públicu y patrimoniu propiu, d'aluerdu cola Constitución, esti Estatutu y la Llei Orgánica de Financiación de les Comunidaes Autónomes.

ARTÍCULU 43

1. Son bienes del Principáu d'Asturies:
 - a) Los que pertenecieren al ente pre-autonómicu y a la Diputación Provincial.
 - b) Los bienes que tuvieren afectos a servicios trespasaos al Principáu.
 - c) Los qu'adquiriere por cualquier títulu xurídicu válidu.
2. El Principáu tien tola capacidá p'adquirir, alministrar y enayenar los bienes que componen el so patrimoniu.
3. El réxime xurídicu de los bienes patrimoniales y de dominiu públicu del Principáu va tener que se regular por una Llei de la Xunta Xeneral nos términos d'esti Estatutu.

ARTÍCULU 44

La Hacienda del Principáu d'Asturies compónenla:

- 1- Los rindimientos procedentes de los tributos propios.
- 2- Los rindimientos de los impuestos cedíos pol Estáu especificaos na disposición adicional.
- 3- Los recargos sobre impuestos estatales.
- 4- Un porcentaxe de participación nos ingresos del Estáu.
- 5- Nel so casu, los ingresos procedentes del Fondu de Compensaciones Interterritorial y d'otros Fondos pal desarrollu rexonal.
- 6- Otres asignaciones con cargu a los Presupuestos del Estáu.
- 7- La emisión de Deuda y el recursu al creitu.
- 8- Los rindimientos procedentes del so patrimoniu.
- 9- Ingresos de Derechu priváu.
- 10- Multes y sanciones impuestes nel ámbitu de les sos competencies.
- 10.bis. Cualquier otra mena d'ingresos que la llexislación prevea nel marcu del artículu 157 de la Constitución.

ARTÍCULU 45

1. La xestión, liquidación, recaldación y inspeición de los sos propios tributos, amás del conocimientu de les reclamaciones relatives a ellos ha corresponder al Principáu, qu'ha disponer de toles atribuciones pa la execución y organización d'estes xeres, ensin perxuiciu de la collaboración que pueda establecese cola Alministración Tributaria del Estáu, sobre manera cuando asina lo esixa'l calter del tributu.
2. Nel casu de los impuestos cedíos, el Principáu ha asumir por delegación del Estáu la xestión, liquidación, recaldación, inspeición y revisión, nel so casu, de los mesmos, ensin perxuiciu de la collaboración que pueda establecese ente dambes Alministraciones, too ello d'alcuerdu colo especificao na llei qu'afite l'algame y condiciones de cesión.
3. La xestión, liquidación, recaldación, inspeición y revisión, nel so casu, de los demás impuestos del Estáu recaldaos n'Asturies ha corresponder a l'Alministración Tributaria del Estáu, ensin perxuiciu de la delegación que'l Principáu pueda recibir d'ésti y de la collaboración que pueda establecese sobre manera cuando asina lo esixa'l calter del tributu.

ARTÍCULU 46

Han regulase necesariamente por Llei de la Xunta Xeneral estes materies:

- 1- L'establecimientu, el camudamientu y desaniciu de los sos impuestos propios, tasas y contribuciones especiales.
- 2- L'establecimientu, el camudamientu y desaniciu de los recargos sobre los impuestos del Estáu.
- 3- El réxime xeneral presupuestariu del Principáu.

ARTÍCULU 47

1. Correspuénde-y al Conseyu de Gobiernu la ellaboración del Presupuestu del Principáu y a la Xunta Xeneral el so esame, igua, aprobación y control.
2. El Conseyu de Gobiernu tien que presentar el proyectu de Presupuestu a la Xunta enantes del últimu trimestre del añu.
3. El Presupuestu ha ser anual y ha incluyir tolos gastos y ingresos del Principáu y de los organismos y instituciones dependientes d'él.
4. Si la Llei del Presupuestu nun s'aprueba enantes del primer día del exerciciu económicu correspondiente, considérase prorrogáu'l Presupuestu del exerciciu anterior hasta l'aprobación del nuevu.
5. Desaníciase.

ARTÍCULU 48

1. El Principáu d'Asturies, autorizáu por una Llei de la Xunta Xeneral y pa financiar gastos d'inversión, ha poder concertar operaciones de creitu o emitir Deuda Pública representada en títulos valores o n'otros documentos.
2. El volume y carauterístiques d'esta operación tien que s'axustar tamién a les normes xenerales d'Estáu.
3. Los títulos emitíos han tener la consideranza de fondos públicos, a tolos efectos.
4. El Principáu d'Asturies ha poder realizar operaciones de creitu per plazu non superior a un añu, col envís de cubrir les sos necesidaes transitories de tesorería.
5. Lo dispuesto nos apartaos anteriores tien que se facer d'aluerdu colo estableció al respetive na Llei Orgánica de Financiación de les Comunidaes Autónomes.

ARTÍCULU 49

1. El Principáu d'Asturies, d'aluerdu coles disposiciones del Estáu, ha puxar pol establecimientu d'instituciones públiques de creitu y aforru territoriales, y va poder tomar les midíes que-y paezan precisas pa garantizar la so funcionalidá y facer posible'l llogru y afitamientu del aforru rexonal.
2. El Principáu d'Asturies queda facultáu pa crear entidaes que fomenten la plena ocupación y desarrollu económicu y social dientro de les sos competencies. Asina mesmo ha poder constituyir empreses públiques como mediu d'execución de les funciones que seyan de la so competencia, según lo afitao nesti Estatutu.

ARTÍCULU 50

El Principáu d'Asturies ha promover los oxetivos establecíos nos artículos 129.2 y 130.1 de la Constitución.

ARTÍCULU 51

El Principáu d'Asturies va tener el tratamientu fiscal que la Llei estableza pal Estáu.

ARTÍCULU 51. BIS

Correspuénde-y al Principáu d'Asturies la tutela financiera de les Corporaciones Locales ensin perjuiciu de l'autonomía que-yos garantiza l'artículo 140 de la Constitución y nel marcu de lo dipuesto nos artículos 142 y 149.1.18ª de la mesma.

TÍTULO V

DEL CONTROL SOBRE L'ACTIVIDAD DE LOS ÓRGANOS DEL PRINCIPÁU

ARTÍCULO 52

Les lleis del Principáu namás s'han someter al control de constitucionalidá qu'exerce'l Tribunal Constitucional.

ARTÍCULO 53

Desaníciase.

ARTÍCULO 54

Los actos y disposiciones de l'Alministración del Principáu tan sometíos al control de la xurisdicción contencioso-alministrativa.

ARTÍCULO 55

1. El control económicu y presupuestariu del Principáu d'Asturies ha exercese pola Sindicatura de Cuentas del Principáu, ensin perxuiciu de les funciones del Tribunal de Cuentas del Reinu.
2. L'informe de la Sindicatura de Cuentas del Principáu ha ser remitíu a la Xunta Xeneral pa la so tramitación d'alcuertu colo que prevea'l reglamentu de la Cámara.

TÍTULO VI

DE LA REFORMA DEL ESTATUTU

ARTÍCULO 56

La reforma d'esti Estatutu tien que s'axustar a esti procedimientu:

- 1- La iniciativa ha corresponder a una cuarta parte de los miembros de la Xunta Xeneral, a dos tercios de los conceyos asturianos o al Conseyu de Gobiernu, amás d'al Gobiernu y a les Cortes Xenerales del Estáu.
- 2- El proyectu de reforma tien que lu aprobar la Xunta Xeneral del Principáu por mayoría de tres quintos de los sos miembros, y ha sometese depués a l'aprobación de les Cortes Xenerales como Llei Orgánica.

ARTÍCULU 56. BIS

Cuando la reforma d'esti Estatutu se faiga namás col envís d'ampliar competencies en materies que nun tean constitucionalmente acutaes pal Estáu, la iniciativa ha ser la prevista nel artículu anterior, y el proyectu de reforma tien que lu aprobar la mayoría absoluta de los miembros de la Xunta Xeneral, enantes de la so aprobación depués poles Cortes Xenerales como Llei Orgánica.

DISPOSICIÓN ADICIONALⁱ

1. Cédese-y a la Comunidá Autónoma del Principáu d'Asturies el rindimientu d'estos tributos:
 - a) Impuestu sobre la Renta de les Persones Físiques, con calter parcial, col llímite del 30 por 100.
 - b) Impuestos sobre'l Patrimoniu.
 - c) Impuestos sobre Tresmisiones Patrimoniales y Actos Xurídicos Documentaos.
 - d) Impuestu sobre Socesiones y Donaciones.
 - e) La imposición xeneral sobre les ventes na so fase minorista.
 - f) Los impuestos sobre consumos específicos en fase minorista, nun siendo los recaldaos mediante monopolios fiscales.
 - g) Los tributos sobre'l xuegu.

El posible desaniciu o camudamientu de dalgunos d'estos tributos ha implicar el desaniciu o camudamientu de la cesión.

2. El conteníu d'esta disposición va poder camudase pente medies d'alcuertu del Gobiernu cola Comunidá Autónoma, siendo tramitada pol Gobiernu como proyectu de llei ordinaria.

3. L'algame y condiciones de la cesión ha establecelos la Comisión Mesta a la que se refier la disposición transitoria cuarta, axustándose a los criterios establecíos nel artículu 10.4 de la Llei Orgánica 8/1980, de 22 de setiembre, de Financiación de les Comunidaes Autónomes. El Gobiernu ha tramitar l'alcuertu de la Comisión como proyectu de llei nel plazu de seis meses de magar se constituya la primer Xunta Xeneral del Principáu.

DISPOSICIONES TRANSITORIES

PRIMERA

Desaníciase.

SEGUNDA

Desaníciase.

TERCERA

Desaníciase.

CUARTA

El trespasu de los servicios arreyaos a les competencies que según esti Estatutu-y correspuendan al Principáu ha facese d'alcuertu con estes bases:

1. Enantes d'un mes a más tardar dende'l nomamientu del Presidente pol Rei tienen que quedar designaos los vocales d'una Comisión Mesta encargada d'inventariar los bienes y derechos del Estáu qu'haya que trespasar al Principáu, de concretar los Servicios y funcionarios que se tengan que trespasar y d'adaptar, si fai falta, los que pasen a la competencia del Principáu.
2. La Comisión Mesta ha tar iguada paritariamente por vocales designaos pol Gobiernu de la Nación y pol Conseyu de Gobiernu, y ella mesma ha establecer les sos normes de funcionamientu.

Los alcuerdos de la Comisión Mesta tienen que se facer como propuesta al Gobiernu de la Nación, que los ha aprobar por decretu, figurando aquellos como anexos al mesmu, y han ser publicaos al empar nel Boletín Oficial del Estáu y nel Boletín Oficial del Principáu, teniendo vixencia de magar se publiquen.

3. La Comisión Mesta ha establecer los calendarios y plazos pal trespasu de cada serviciu. En tou casu, la Comisión mentada ha tener que determinar nun plazu de dos años, dende la fecha de la so constitución, el términu nel que se va tener que completar el trespasu de tolos servicios que-y correspuendan al Principáu, d'alcuertu con esti Estatutu.

4. Pa iguar los trespasos y pa verificalos por bloques orgánicos de calter homoxeneu, a la Comisión Mesta de tresferencies van ayudala comisiones sectoriales, d'ámbitu nacional, axuntaes por materies, que van tener como llabor fundamental determinar cola representación de l'Alministración del Estáu los trespasos de medios personales, financieros y materiales que tenga que recibir la Comunidá Autónoma.

Les Comisiones sectoriales han treslladar les sos propuestes d'alcuertu cola Comisión Mesta, que les ha tener que ratificar.

5. Va ser títulu abundu pa la inscripción nel Rexistru de la Propiedá del trespasu de bienes inmuebles del Estáu al Principáu la certificación pola Comisión Mesta de los alcuerdos gubernamentales promulgaos de manera afayadiza. Esta certificación tien que contener los requisitos esixíos pola Llei Hipotecaria.

El cambiu de titularidá nos contratos d'arrendamientu de locales pa oficinas públiques de los servicios que se van tresferir nun da derechu al arrendador a desaniciar o anovar el contratu.

6. El Principáu ha asumir con calter definitivu y automáticu y ensin solución de continuidá, los servicios que se trespasaren al Conseyu Rexonal d'Asturies. Nes competencies con trespasu en cursu d'execución ha seguir trespasándose d'alcuertu colos términos establecíos pol correspondiente decretu de trespasu. Tanto nún como n'otru casu, les tresferencies realizaes hai que les adaptar, si fuere precisu, a los términos d'esti Estatutu.

7. Desaníciase.

QUINTA

Mentes nun se dicten les disposiciones que permitan la financiación de los servicios tresferíos correspondientes a competencies propies del Principáu, l'Estáu va contribuir al so sostenimientu partiendo d'una cantidá igual al coste efectivu del serviciu nel momentu de la tresferencia, actualizándola d'alcuertu coles circunstancies.

Pa garantizar esta financiación, la Comisión Mesta paritaria Estáu-Principáu ha determinar en cada momentu l'algame.

SESTA

Han respetase tolos derechos adquiríos de cualquier calter o naturaleza que nos momentos de les tresferencies tengan los funcionarios y personal adscritos a los servicios estatales o a los d'otres instituciones públiques oxetu d'estes tresferencies.

SÉTIMA

Hasta que se promulgue la llexislación del Estáu a la que fai referencia l'artículo 19.1 d'esti Estatutu, el Principáu d'Asturies ha proponer d'ente persones de capacidá reconocida pal cargu tres de los miembros de caún de los Conseyos d'Alministración de la Empresa pública Hunosa.

Esta propuesta tien que la facer la Xunta Xeneral del Principáu dientro de los trenta díes de magar se constituya. Caún de los miembros d'ésta ha poder votar, como máximo, a dos candidatos propuestos.

OCTAVA

Desaníciase.

NOVENA

Desaníciase.

¹ L'apartáu 1 foi redactáu d'alcuertu colo afitao nel art. 1 de la Llei 26/1997, de 4 d'agostu (BOE núm. 186, de 5 d'agostu de 1997). Los apartaos 2 y 3 mantuviéronse na so redacción orixinal, anque fueron afectos polo dispuesto na Llei Orgánica 3/1996, de 27 d'avientu, de modificación parcial de la Llei Orgánica 8/1980, de 22 de setiembre, de Financiación de les Comunidaes Autónomes (BOE núm. 313, de 28 d'avientu de 1996) y pola Llei 14/1996, de 30 d'avientu, de Cesión de Tributos del Estáu a les Comunidaes Autónomes y de Midies Fiscales Complementaries (BOE núm. 315, d'avientu de 1996).